

در کشور مردان

هشام مطر

ترجمه‌ی مهدی غبرایی

آخرین تابستانی که مرا به خارج فرستادند یادم می‌آید. ۱۹۷۹ بود و روزی آفتایی. طرابلس ساکت و آرام زیر تیغ آفتاب می‌درخشید. آدم و چارپا و مورچه بی‌تاب سایه‌ای می‌جستند، تکه‌ی خاکستری نادری از رحمت که سفیدی خیره‌کننده‌ی اشیا را می‌برید؛ اما رحمت حقیقی فقط شب‌ها از راه می‌رسید، نسیمی که بیابان بی‌آب و علف خنکایی بر آن می‌دمید و دریای پر همه‌مه نمناکش می‌کرد، مهمانی بی‌میل که خاموش از خیابان‌های خلوت می‌گذشت، بی‌آن که بداند تا کجا مجاز است در این قلمرو ستاره‌ی خودکامه گام بردارد، و حالا این ستاره با وفاداری همیشگی باز طلوع می‌کرد و نسیم رحمت را پس می‌زد. دیگر صبح شده بود.

پنجره‌ی اتاق خوابش چارتاق باز بود و درخت صمع کنارش خاموش و برگ‌های سبزش در نور بامدادی خجول. تا آسمان از نور بامدادی خاکستری نشده بود، به خواب نرفته بود. حتی در این وقت به قدری آشفته بودم که نمی‌توانستم از کنارش بلند شوم بروم و می‌گفتم مبادا مثل یکی از عروسک‌های خیمه‌شب بازی که خود را به مردن زده، ناگهان جستی بزند،

سیگار دیگری روشن کند و مثل چند دقیقه‌ی پیش باز تمناکنان از من
بخواهد: «نگو، نگو!»

بابا هیچ وقت نفهمید مامان ناخوش است؛ فقط وقتی بابا پی کار و
کاسبی‌اش می‌رفت، مامان ناخوش می‌شد. انگار هر وقت دنیا از او خالی
بود، من و او بازماندگان ابله‌ی بودیم، صفحه‌هایی خالی که خاطرات زمان
زنشویی و چگونگی آن پرس می‌کرد.

می‌نشستم و صورت قشنگ و سینه‌اش را که از نفس نفس زدن بالا و
پایین می‌رفت تماساً می‌کردم و نمی‌توانستم از کنارش بروم و چیزهایی که
تازه به من گفته بود در سرم دور می‌زد و تکرار می‌شد.

سر آخر از او جدا شدم و رفتم توی رختخواب.

بیدار که شد، آمد سراغ من. سنگینی‌اش را حس کردم که کنارم در
تخت فرو رفت، بعد انگشت‌هایش لای موهایم بود. صدای ناخن‌هایش روی
جمجمه‌ام مرا یاد روزی انداخت که بد آورده بودم. خرمایی را پیش از آن که
دونیمه‌اش کنم به دهن گذاشته بودم و بعد فهمیدم پر از مورچه است، چون
تن کوچکشان زیر دندانم غژغز کرد. دراز کشیدم و وانمود کردم خوابم و به
صدای نفس‌هایش که اشک‌ها بریده بریده‌اش می‌کرد، گوش دادم.

موقع صحبانه سعی کردم تا آنجا که ممکن است کم حرف بزنم. سکوتم
او را عصبی می‌کرد. از غذایی که می‌خواست برای ناهار درست کند حرف
زد. پرسید مربا می‌خواهم یا عسل. گفتم هیچ کدام، اما رفت طرف یخچال و
قدرتی آورد. بعد طبق معمول روزهای بعد از ناخوشی مرا با اتومبیل به گردش
برد تا سکوت را بشکنم و به حال عادی خودم برگردم.

تا موتور گرم شود، رادیو را روشن کرد و پیج را هی چرخاند تا صوت
دلنشیں عبدالباسط عبدالصمد بلند شد. خوشحال شدم، چون همه می‌دانند که
آدم باید ساکت شود و با تواضع به صوت تلاوت قرآن گوش دهد.

درست پیش از آن که به خیابان قرقربیش، خیابان ساحلی، پیچیم، بهلول